

viel op te merken in onderdeelen, maar daar minder voelbaar was, waar het slechts een folie gold, wat struikgewas, een boomgroep, doch dat hier alle levenskracht ontnemt aan wat een koene poging althans had kunnen zijn om zijn gebied te verwijderen. Toch biedt deze zijde van zijn werkzaamheid, hoezeer het lijkt of ze ons slechts leert wat buiten zijn vermogens viel, enkele dingen, waarin de kunstenaar komt tot iets, dat ons een voorsmaak geeft van wat in het beste van zijn arbeid zijn vervulling vindt en, meer, tot waarlijk onvermoede vermogens zou moeten doen besluiten. Het is daar vooreerst, waar in een enkel etsje het onderwerp niet de veelheid van gegevens brengt, de natuur van minder gecompliceerd karakter is, dan gewoonlijk in deze bladen het geval is. Het is niet iets buitengewoons en zeker niet voluit meesterlijk, maar er is iets echts in de manier waarop in het van gloed vervulde heuvelgezicht de verlatenheid van een overheeten zomerdag is uitgedrukt. Iets van het loome, dat over dit verzengde landschap ligt, vindt zijn uitdrukking in de luttele trage lijntjes, waarmee alle dingen sober zijn aangeduid. Het gemis aan kracht is hier minder opvallend en deze techniek, zich verpurend tot een teederheid van toets, die in onbegrijpelijke lichtheid haar tinten weet te leggen, doet op den achtergrond van een ander gezicht uit deze streken, de „Herderin met haar hond”, een wazig-licht uitzicht opdoemen, waarover de dauw van een prillen zomermorgen nog nauwelijks opgetrokken schijnt. En, wonderlijk, waar we reeds meenden hem alle recht te kunnen ontszeggen op de behandeling van de onderwerpen, welke die van het heroïsche landschap zijn, doet van één enkele van zijn prenten, de „Ezel tusschen twee schapen”, de achtergrond ons verwonderd be merken, dat hij in een zeldzaam oogenblik de grootschheid van zulk een landschap waarlijk beleefd heeft. Daar is een rustige zekerheid in den zwaai der lijnen, een sterk gevoel voor de dracht van dit bergtafereel, het rhytme van zijn contouren, verbonden met den gang der wolken, waarnaar men vergeefs in al zijn ander werk zoekt.

Toch, terugziende, moet erkend worden, dat de kunstenaar slechts in een klein deel van zijn productie de volkomen gaafheid bereikte, die ons spontaan tot de erkenning van zijn meesterschap brengt. Doch daar is onze waardeering er ook te hartelijker om en heeft men wel dikwijls het gevoel, toch eigenlijk te veel schaduw gemengd te hebben in wat een blijde schildering van zijn deugden moest zijn. Het is waar, vooral in dezen tijd zullen er velen zijn, die anderer kunst de voorkeur geven. Den strengen Potter, die etste of hij de burijn hanteerde, kan menigeen boven Dujardin verkiezen. Maar wie de charme van de luchtig-gevoerde naald wenscht te genieten, die wende zich tot den laatste. En mag men al beginnen er zich 't oog te vergasten, men eindigt innerlijk verrijkt.
